

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

59 Officium negat hæc nisi sit bene quisq[ue] probatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

penas per ignorantes i legem Dei, id est a. per Saracenos venire, & favere permittit.

I Per ignorantes] In epistola B. Bonifacii martyris, (qua una cum multis aliis extrat manuscriptis in codice saepe memorato bibliotheca Dominicana) legitur: per ignorantiam legis Dei, & per Saracenos, &c. cum qua lectione concordant aliquae vetustae Gratiani exemplaria, & ferè etiam Ivo.

C. XI. ¶ Si religiosi inventi fuerint filii sacerdotum, ordinentur.

Unde Urbanus in sine superioris capituli distinguenda subiunxit.

Pubrica huius capituli abest ab aliquot vetustis (naque enim est capituli distinctio) & proponitur sequenti capitulo, Apostolica.

Nisi b aut in coenobiis, aut in canoniis e religiose probati fuerint convertari.

C. XII. ¶ De eodem. Item Alexander II.

Apostolica d auctoritate precipimus vobis, ut si eum, qui ab ecclesia electus est, altero digniorem esse, canonicamque eius electionem probaveritis, ulti nostra auctoritate confectis. Nam, pro eo quod filius sacerdotis dicitur, siccatè virtutes in eum convenient, non rejicimus.

Hoc autem, quod de filio sacerdotum dicitur, ex dispensatione ecclesie introductum videtur: & quod ex dispensatione introducitur, ad consequentiam regula trahi non potest.

C. XIII. ¶ Filii sacerdotum non prohibentur ab Episcopatu, si cetera virtutes in eis inveniantur.

Unde Urbanus Papa II. scribit Bartholomaeo Baron. Archiepiscopo.

Coenomanensem e electum, pro eo, quod filius sacerdotis dicitur, si cetera virtutes in eum conveniunt, non rejicimus, sed suffragantibus meritis patienter suscipimus: non tamen, ut hoc pro regula in posterum assumatur, sed ad tempus ecclesie periculo consultur.

Cum ergo ex sacerdotibus nati in summis Pontifices supra leguntur esse promoti, non sunt intelligendi de formatione, sed de legitime conjugis nati: quia sacerdotibus i ante prohibitionem ubiq. licita erant, & in orientali ecclesia usq. hodie eis licere probatur.

Quod autem vitium originis semini imputari negatur, videtur esse contrarium illi sententia, f [Adulterorum filii abominatio sunt Domino.] Sed sicut supra dictum est de presbyterorum filii, ita & hoc de filii adulterorum intelligendum videtur; ut illi dicantur esse abominatio Domino, ad quos paterna flagitia hereditaria successione descendunt. Similiter & illud Urbanus intelligendum quod ipse est, scribit Petronio Legionen. Episcopo.

I ¶ Sacerdotibus ante] Hic ostendit aperte Gratianus, se in ea fuisse opinione, aliquando in Latina ecclesia presbyteri etiam licuisse uti conjugio, quod in ecclesia Graecorum & olim & nunc permissum est. Id vero minime ita esse, superius in d. 31. est adnotatum. De illis vero, quos antea narravit creatos fuisse summos Pontifices, dicendum est eos, antequam patres ipsorum illo sacro ordine essent decorati fuisse generatos.

C. XIV. ¶ De eodem.

Quia g simpliciter ad sedem Apostolicam veniens humiliter peccatum confessus es, quod Pontificium videbatur officium impedire, videlicet, quod ex matre non legitima procreatus sis, quam vivente propria uxore pater tuus cognovisse dignoscitur: h Nos

a al. etiam. b Supra ead. cap. presbyterorum. c al. canonici. d Ansel. lib. 6. cap. 29. e Ansel. lib. 6. c. 29. Pann. lib. 3. c. 53. sup. ea. Ofm. f Sap. 3. sed paulo aliter. g Pann. lib. 3. c. 54. h al. dicitur.

Apostolica mansuetudinis gratia admonente, a ceteris, quae sacerdotium impediunt, criminibus, tam tui professione, quam fratrum testimonio, qui tecum sunt, immunitatem te agnoscens, & vitam tuam religiosam audientes, ab huius peccati vinculo absolutum, in suscepto sacerdotali officio confirmamus.

DISTINCTIO LVII.

I Item, qui in agriudine constitutus baptizatur, presbyter ordinari non debet.

C. I. ¶ Non ordinetur presbyter, qui in agriudine constitutus baptizatur.

Unde in Nicocastriensi Concilio. c. 12. legitur.

I a quis in agriudine constitutus, fuerit baptizatus, presbyter ordinari non debet. Non enim fides illius voluntaria, sed ex necessitate est: nisi forte postea ipsius studium & fides probabilis fuerit, aut b hominum raritas exegerit.

¶ Quod canon hic statuit, videtur multo ante in Romana ecclesia observatum: quemadmodum ex epistola Cornelii Papae de Novatiano patet, cuius verba relata ab Eusebio Historia Eccles. lib. 6. c. 33. istuc spectantia, haec sunt: Qui quidem, ubi exorcistam praesidio, spiritu illo malo esset liberatus, & post in tam gravem morbum, ut jam ferme mori putaretur, incidisset; in lecto, in quo decumbebat, aqua circumfusus baptismum accepit. & paulo post, cum de ipsius ordinatione ager adjungit: Qui quidem Episcopus, non solum ab universis clerico, sed etiam a multis laicis veritus; quoniam minime licebat quemquam in lecto propter morbum baptismum, sicut huic contigerat, in clerum assumi; magno pere postulabat, sibi potestatem dari, huic soli manus a fortem presbyterii imponendi.

DISTINCTIO LVIII.

I Item ex monachali habitu nullus assumitur ad ecclesiasticum officium, nisi fuerit oblatus voluntate propria Abbatis.

C. I. ¶ Monachus non ordinetur clericus, nisi voluntate abbatis Episcopo fuerit oblatus.

Unde c Gregorius scribit Mariano Episcopo Ravennati. lib. 7. epist. 18.

N Vllus ad ecclesiasticum officium ex monasterio producatur monachus; nisi quem abbas loci adnotatus propria voluntate obtulerit Episcopo.

C. II. ¶ De eodem.

Item ex d concilio Carthaginensi V. c. 13.

I quis de alterius monasterio repertum, vel ad clericatum promovere voluerit, vel in suo monasterio majorem monasterii constituere, Episcopus, qui licet fecerit, a ceterorum communione se junctus, suam plebis communionem contentus sit, & ille neq. clericus, neq. prapostitus perseveret.

I ¶ Repertum] Graecè legitur: εἰς τὴν ἀνάγκην ἀνακατασκευασθέντων, id est, si quis ab alieno monasterio receperit aliquem.

2 ¶ Constituerit] Antea sequebatur, sine licentia abbatis, & monachorum: qua verba sunt expunita; quia sunt a concilio Carthagin. & Africano, & plerisque vetustis Gratiani codicibus.

DISTINCTIO LIX.

I Item, qui ecclesiastici disciplinam imbuti, & compuncti approbatione discipuli non sunt, ad summum sacerdotium assumantur.

a Polyg. lib. 2. tit. 3. Burch. l. 4. cap. 43. Ivo p. 1. c. 27. c. 101. b al. &. c Paulo aliter. d & in Afric. c. 47.

a ceteris
i profes
nt, immo
audien
cepto fa

byter orbi
dine

er.
pizatus
fides illi
ostea ipi
ominu

mana eccl
e de Not
lib. 6. c. p
rcistam
est in tan
i, incidit
fulsus ba
atione ag
universi
am mipo
m bapo
magne
manusa

loflastic
bati.
i ve

Ra

terio p
i ad mon

g.
vel ad ch
nasteri
qui h
suz ras
neq; cleb

ad ag
icno mo

rentia lib
quia d
stus Gra

tempo
datum

27. c. p
47.
c.

C. I. ¶ *Non aspires ad summum sacerdotium, qui ecclesiasticis disciplinis non est imbutus.*
Unde ait Zozimus Papa ad Isthium Sabnitam Episcopum, epist. 1.

Qui ecclesiasticis disciplinis imbutus per ordinem non est, & temporam b approbatione divinis stipendiis eruditus, nequaquam ad summum ecclesie sacerdotium aspirare presumat: & non solum in eo ambitio inefficax habeatur: verum etiam in ordinatores ejus, ut e careant eo ordine, quem sine ordine contra precepta Patrum crediderant presumendum.

C. II. ¶ *Ad sacerdotale officium nullus, nisi per singulos gradus probatus accedat.*
Idem i eadem epistola.

Si ad officia secularia principem locum, non vestibulum actionis ingrederis, sed per singulos e gradus examinatis temporibus defertur, quos ille tam arrogans, tam impudens invenitur, ut in caelestis militia, qua propensius ponderanda est, & sicut aurum, repetitis ignibus exploranda, statim dux esse desiderat, cum tyro ante non fuerit, & prius velit docere, quam discere? Affluet in Domini castris, in lectorum primitus gradu divini rudimenta sesciviti, nec illi vile sit exorcistam, acolythum, subdiaconum, diaconum per ordinem fieri: nec hoc factu, sed statim majorum ordinatione temporibus. Iam vero ad presbyterii fastigium talis accedat, ut & nomen aetas impleat, & meritum probitatis stipendia ante acta testentur. Iure inde summi Pontificis locum sperare debet. Facit hoc nimis remissio consacerdotum nostrorum, qui pompam multitudinis querunt, & putant ex hac turba aliquid sibi dignitatis acquiri. Hinc passim numerosa popularitas enam his locis, ubi solitudo est, talium reperitur, dum f. parochias extendi cupiunt, aut quibus aliud praestare non possunt, divinos ordines largiuntur. Quod oportet distridi semper esse iudicii. Rarum est enim omne, quod magnum est.

C. III. ¶ *Idem i Caput hoc antea tribuebat Vrbanus. Emendata est inscriptio ex plerisque vetustis Gratiani exemplaribus, habetur enim in eadem epistola.*

C. III. ¶ *Cujuslibet meriti laicus ad summum non aspires sacerdotium.*
Item Gregorius lib. 7. reg. epist. no.

Hoc g ad nos pervenisse non dissimili dignum detestatione completitur, quod quidam desiderio honoris inflati, defunctis Episcopis tonsurantur, & sunt repente ex laicis sacerdotes: atque inveterunde religiosi propositi b ducatum arripiunt, qui nec esse adhuc milites didicerunt. Quid putamus quod isti subiectis praestituri sunt, qui antequam discipulatus limen attingant, tenere magisterii locum non formidant? Qua de re necesse est, ut quamvis inculpati quisque sit meriti, ante tamen per distinctos ordines ecclesiasticis exercentur officiis.

C. IV. ¶ *Non aspires ad summum sacerdotium, qui ecclesiasticis disciplinis non est imbutus.*
Item Celestinus Episcopus Galliarum, epist. 2. c. 3.

Ordinatos i vero quosdam, fratres charissimi, Episcopos, qui nullis ecclesiasticis ordinibus ad tantae dignitatis fastigium fuerint instituti, contra Patrum decreta, hujus usurpatione, qui se hoc recognoscit fecisse, didicimus, cum ad Episcopatum his gradibus, quibus frequentissime eorum est, debeat perveniri, ut mi-

a Anselm. lib. 6. cap. 28. Ivo part. 1. cap. 102. supra dist. 36.
b tempor. orig. c. al. ordinatores ejus careant. d Anselm. lib. 6. cap. 28. e al. plurimos. orig. f al. dum per parochias.
g Anselm. lib. 6. cap. 28. Polyd. l. 2. tit. 2. W. al. praepositi. i Durc. l. 1. cap. 11. Ivo p. 1. c. 72.

notibus initiati officii ad majora firmentur. Debet enim ante esse discipulus, quisquis doctor esse desiderat, ut possit docere, quod didicit: omnis vitae institutio hac, ad id quod tendit, se ratione confirmat. Qui minime literis operam dederit, praceptor non potest esse literarum. Qui non per singula stipendia creverit, ad meritum ordinem stipendii non potest pervenire. Solum sacerdotium inter ista, rogo, vilius est, quod facilius tribuitur, cum difficilius impleatur?

DISTINCTIO LX.

Ecce ostensum ex parte est, qui possint ad sacerdotii ordinem promoveri, & qui non. Nunc autem considerandum est, ex quibus ordinibus in archipresbyterum, vel praepositum, vel Episcopum, vel Archiepiscopum sine eligendi.

C. I. ¶ *Archipresbyter, vel decanus, aut archidiaconus non nisi diaconus, aut presbyter ordinetur.*

De his ita statutum est ex concilio Vrbanus I. Papa, celebrato Alvernia.

Nullus Episcopus in ecclesia sua, nisi diaconus sit, archidiaconum instituire; nec archipresbyterum, aut decanum, nisi presbyteri sint, ordinare praesumat. Quod, ut districtus teneatur, Apostolica auctoritate prohibemus & interdicimus.

In capitulis manuscriptis concilii Claremontensis habiti ab Urbano II. (qua non sunt decreta ipsius concilii, sed summa quaedam ipsorum) in tertio hac leguntur, qua ad praesentem canonem faciunt: ut nullus fiat decanus nisi levita.

C. II. ¶ *Nullus in praepositum, vel archipresbyterum, nisi presbyter, nullus in archidiaconum, nisi diaconus ordinetur.*

Item Calixtus Papa.

Nullus in praepositum, nullus in archipresbyterum, nullus in decanum, nisi presbyter, nullus in archidiaconum, nisi diaconus ordinetur.

Et rubrica & caput emendata sunt ex manuscriptis scripturis.

C. III. ¶ *De eodem.*
Item Innocentius secundus in concilio Romano, cap. 10.

Innovamus a autem, & praecipimus, ut nullus in archidiaconum, vel decanum, nisi diaconus, vel presbyter ordinetur. Archidiaconi vero, vel decani, vel praepositi, qui infra ordines praenominatos existunt, si inobedientes ordinari contempserint, honore suscepto priventur: prohibemus autem, ne adolescentibus, vel infra sacros ordines constitutis, sed qui prudentia, & merito vitae clarescant, praedicti concedantur honores.

Hortus unum propter proccacitatem quarundam statutum est, quod nomen praepositurae adepti, officium contemnant, nolentes fieri sacerdotes: aliam tamen manum esse, cum etiam in Episcopum eligi possint in subdiaconatu constituti, juxta illud Vrbanus I. Papa.

C. IV. ¶ *Urbani I. In c. a multis, extra de atate & qualitate, tanquam decretum Urbani primi citatur. Apud Ivo nem vero, & in Panormia ex synodo Beneventana, qua tempore Victoris tertii, cui Urbanus secundus successit, habita fuit. Nam Urbanus primus centena plus minus annis Nicenam synodum antecessit.*

C. IV. ¶ *Non eligatur in Episcopum, nisi in sacris ordinibus constitutus.*

Nullus b in Episcopum eligatur, nisi in sacris ordinibus religiose vivens fuerit inventus. Sacros autem

a Concordat Eugenius II. in concilio Rheimensi, cap. 6. Pan. l. 4. c. 140. b Ivo p. 1. c. 72. Pan. l. 3. c. 3.